

OBSAH

ÚVOD	11
I. Proč je diskuse o islamismu stále důležitá	12
II. Představení problematiky: islamismus v mediální a odborné debatě	18
III. Cíle textu a jeho struktura	23
TEORETICKÉ VYMEZENÍ ISLAMISMU	29
1. VÝVOJ POJMU ISLAMISMUS A JEHO TEORETICKÉ VYMEZENÍ	30
2. TEORETICKÉ VYMEZENÍ ISLAMISMU V ODBORNÉM SVĚTĚ	35
2.1 Teoretické vymezení islamismu ve frankofonním odborném prostředí	36
2.2 Teoretické vymezení islamismu v anglofonním odborném prostředí	43
2.2.1 Shrnutí	51
2.3 Islamismus pohledem muslimů a islamistů	55
2.4 Teoretické vymezení islamismu dle českých a slovenských odborníků	58
3. DISKUSE KOLEM NEOLOGISMŮ PŘÍBUZNÝCH POJMU ISLAMISMUS	66
3.1 Politický islám	66
3.2 Radikální islamismus, militantní islám a islámský terorismus	69
3.3 Džihádismus a salafistický džihádismus	71
3.4 „Islamofašismus“	75

GENEZE ISLAMISMU 79

4. PŘEDCHŮDCI A IDEOVÉ ZDROJE ISLAMISMU 84

4.1 Salafismus a jeho varianty v kontextu islámské modernity... 86

4.1.1 Vývoj wahhábismu 89

4.1.2 Modernistický salafismus 95

4.1.3 Současné štěpení a variace salafismu 99

4.1.3.1 Puristický salafismus 100

4.1.3.2 Politický (politizovaný) salafismus 102

4.1.3.3 Salafistický džihádismus 106

4.1.4 Shrnutí aneb jak se pokusit komplexněji chápat salafismus 110

4.1.5 Schéma historicko-politického vývoje salafismu a jeho vztahu k islamismu 112

4.1.6 Analogie salafismu s některými variantami židovské ortodoxie 113

4.2 Antikolonialismus a lokální politizace súfijského islámu 114

4.2.1 Protiruský odboj na Kavkaze (1817–1864) a imám Šámil 118

4.2.2 Hnutí Sanúsija v severní Africe a Libyi 120

4.2.3 Abd al-Kádirův odboj v Alžírsku (1832–1847) 121

4.2.4 Mahdistický Súdán (1885–1889) a jeho dědicové 123

4.2.5 Deobandské hnutí v Indii 125

4.2.6 Izz ad-Dín al-Kassám v Palestině 127

4.2.7 Vliv protikoloniálního odboje na politizaci islámu: shrnutí 129

5. VZNIK A ROZMACH ISLAMISMU VE 20. STOLETÍ 131

5.1 Muslimské bratrstvo v Egyptě 135

5.1.1 Hasan al-Banná a vznik organizace 135

5.1.2 Politizace, radikalizace a perzekuce 137

5.1.3 Sajjid Qutb a qutbismus 138

5.1.4 Bratrstvo za Sádátovy éry a radikální odštěpené skupiny 141

5.1.5	Vývoj za Mubáraka	144
5.1.6	Arabské jaro – úspěch a pád do hlubin	147
5.1.7	Muslimské bratrstvo: shrnutí	151
5.2	Odbože Muslimského bratrstva v islámském světě	152
5.2.1	Tuniská Ennahda	153
5.2.2	Palestinský Hamás	155
5.2.3	Muslimské bratrstvo v Sýrii	157
5.2.4	Muslimské bratrstvo v Jordánsku	158
5.3	Další islamistické projekty na sklonku 20. století	160
5.3.1	Alžírsko	161
5.3.2	Turecko	163
5.3.2.1	Erdoĝan a Strana spravedlnosti a rozvoje (AKP)	166
5.3.2.2	Turecko: shrnutí	169
5.4	Další důležité koncepce islamismu: Pákistán a Írán	170
5.4.1	Indická muslimská identita a vznik Pákistánu	171
5.4.1.1	Maudúdí a Džamá‘at-e islámí	174
5.4.1.2	Podpora mudžáhidů a radikalizace	177
5.4.2	Írán a ší‘itské koncepce islamismu a Íránská islámská revoluce	179
5.4.2.1	Velájat-e fakíh a íránský politický systém	182
5.4.2.2	Další ší‘itské koncepce islámské vlády v Íránu	184
5.4.2.3	Vývoj Íránu po smrti Chomejního	186
5.4.2.4	Írán: shrnutí	187
5.4.3	Export islámské revoluce a ší‘itští islamisté za hranicemi Íránu	188
5.4.3.1	Libanon	188
5.4.3.2	Irák	192
6.	SOUČASNÉ PODOBY ISLAMISMU	195
6.1	Současné radikální verze islamismu	196
6.1.1	Vliv konfliktů v Afghánistánu a zrod Tálibánu	199
6.1.2	Al-Káida	204

6.1.3 Takzvaný Islámský stát v Iráku a Sýrii	212
6.1.4 Podobnosti a rozdíly mezi al-Káidou a ISIS	220
6.1.5 Radikalizace západních muslimů v aktuální francouzské debatě	222
6.2 Současná pojetí umírněného islamismu a post-islamismus	227
6.2.1 Od islamismu k post-islamismu?	232
6.2.2 Příklady hnutí s post-islamistickými prvky	235
6.2.3 Islamismus a post-islamismus: shrnutí	240
ZÁVĚR	242
SUMMARY	250
SEZNAM LITERATURY A DALŠÍCH PRAMENŮ	252
Seznam literatury	252
Seznam elektronických pramenů	261
Seznam mediálních pramenů	262
REJSTŘÍKY	271
Jmenný rejstřík	271
Věcný rejstřík	277
Rejstřík institucí a organizací	283